

SENOJI LIETUVOS LITERATŪRA KAIP INTERDISCIPLININIS TYRIMO OBJEKTAS

Santrauka

Kiekvienas nacionalinės literatūros vystymosi etapas turi savų ypatumų, kurie reikalauja skirtingo tos literatūros traktavimo, skirtingos metodologijos, skirtingos interpretacijos. XIX ir XX amžiaus literatūros tyrinėjimų patirtis ne visada tinka senosios literatūros problemų tyrinėjimams. Šiame straipsnyje senąja Lietuvos literatūra, remiantis naujausių tyrinėjimų apibrėžtimis (E. Ulčinaitė, A. Jovaišas, S. Narbutas), laikomi ne vien grožiniai XVI–XVIIa. tekstai, bet ir XIII–XVa. diplomatiniai raštai, laiškai, metraščiai.

Senosios literatūros raida ir problematika yra glaudžiai susijusi su bendrais Europos literatūros ir kultūros raidos procesais, vykusiais Viduramžių, Renesanso, Baroko, Švietimo epochose. Todėl lyginamosios įvairių kraštų literatūros studijos būtų labai pageidautinos, tačiau jų, deja, stokojama.

Straipnyje aptariami keli senosios Lietuvos literatūros specifiniai bruožai: daugiakalbiškumas (rašoma lotynų, lenkų, lietuvių, rusėnų kalbomis), daugiažanriškumas (greita iš Antikos paveldėtų tradicinių žanrų atsiranda daug naujų, kurių „iššifravimas“ ir suvokimas reikalauja ypatingu intelektualiniu pastangų bei suvokimo), daugiakonfesiškumas (katalikų, protestantų, stačiatikių tikėjimo ypatumai).

Kol kas išsamiai neaptarti ir neapibrėžti senąjai Lietuvos literatūrai priskirtinų tekstų atrankos kriterijai.

Taigi straipnyje daroma išvada, jog šiuo metu sunkiai įmanoma parašyti vieną kانونinę senosios Lietuvos literatūros istoriją. Reikalingas įvairių sričių specialistų bendradarbiavimas (literatūrologų, kalbininkų, literatų, istorikų, menotyrininkų ir t.t.), lauktinis monografijos, skirtos atskiroms problemoms, komparatyvistiniai tyrinėjimai, ir tik tada galima sintetizuojanti ir apibendrinanti senosios Lietuvos literatūros istorija. Atrodo, kad jog dar teks palaukti.